

threshold of operation of the comparator, i.e. U1. the output DA1 is set to the logical "0" voltage.

The generator is switched off, the VS1 remains closed, and the load is disconnected from the network. If the output voltage is then reduced, then the output level is again set to "1", and the load is connected to the network. The value of the hysteresis, and therefore the lower threshold of operation of the comparator are regulated by a resistor R9.

Based on the analysis of structural diagram of the protection device from the high voltage mains on the microcontroller, which contains nine units: the power unit, the power adjustment phase voltage, the microcontroller unit, control unit, microcontroller unit sound unit information display, block light indication, unit three-pin relay.

On the basis of the block diagram, an electrical schematic diagram has been developed. The principle of operation of the developed scheme is reviewed and the element base is determined.

References

1. Automatic overvoltage protection for 220V network [Electronic resource] / Diagram. – Ukraine. – 2000. – access mode: <http://www.diagram.com.ua/list/power/power791.shtm>. – access date: 19.04.2020.

2. Protection of equipment from emergency modes of network operation [Electronic resource] / Diagram-Ukraine. – 2009. – access mode: <http://www.diagram.com.ua/list/house/1-40.shtml>. – Date of access: 19.04.2020.

Подсекция «Белорусский и русский языки»

УДК 005.32

РОЛЯ ЗНОСІН Ў ПРАФЕСІЙНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Студэнт – Савіч В.Г., 18 рпт, 2 курс, ФТС

Навуковы кіраўнік – Занкавіч А.П., к.філ.н., дацэнт

*УА «Беларускі дзяржаўны аграрны тэхнічны ўніверсітэт»,
г. Мінск, Рэспубліка Беларусь*

Анотацыя. У артыкуле разглядаецца роля зносін у прафесійнай дзейнасці сучаснага чалавека.

Ключавыя словы: дзелавыя зносіны, маўленчая камунікацыя.

Зносіны адыгрываюць важную ролю ў розных відах прафесійнай дзейнасці, але асаблівую значнасць яны набываюць для людзей, занятых у

кіраванні. Як паказваюць даследаванні, кіраўнікі ўсіх узроўняў расходуюць на зносіны 80 % працоўнага часу.

Дзелавыя зносіны – гэта маўленчае ўзаемадзеянне дзвюх або некалькіх асоб, у якім адбываецца абмен дзейнасцю, інфармацыяй і вопытам, якое прадугледжвае дасягненне пэўнага выніку, рашэнне пэўнай праблемы або рэалізацыю вызначанай мэты.

У прафесійнай сферы людзям пастаянна даводзіцца мець зносіны з асобамі, якія стаяць на розных прыступках іерархічнай лесвіцы, а таксама з калегамі і супрацоўнікамі аднаго ўзроўню.

Уменне знайсці аптымальны варыянт дзелавых узаемаадносін па вертыкалі і па гарызанталі – вялікае мастацтва.

Спецыфічнай асаблівасцю дзелавых зносін з'яўляецца рэгламентаванасць – падпарадкаванне ўсталяваным правілам і абмежаванням, якія вызначаюцца тыпам дзелавых зносін, мэтамі і задачамі, нацыянальнымі культурнымі традыцыямі і прафесійнымі этычнымі прынцыпамі.

Важнай асаблівасцю дзелавых зносін з'яўляецца строгае захаванне яго ўдзельнікамі ролевага амплуа. У працэсе прафесійнага ўзаемадзеяння чалавек можа быць і кіраўніком, і падначаленым, і калегам. Канкрэтная абстаноўка і прынятая роля патрабуе ад удзельнікаў зносін захавання пэўных правілаў паводзін. Захаванне ролевага амплуа ў дзелавых зносінах аптымізуе працоўны працэс, забяспечвае яго эфектыўнасць.

Яшчэ адна асаблівасць дзелавых зносін – павышаная адказнасць за вынік сумеснай дзейнасці, што ў значнай ступені вызначае поспех дзелавога ўзаемадзеяння. У сувязі з гэтым у дзелавым жыцці асаблівую каштоўнасць маюць такія якасці, як абавязковасць, арганізаванасць, пунктуальнасць, здольнасць трымаць дадзенае слова, захаванне маральна-этычных нормаў.

Неабходнай умовай эфектыўнай маўленчай камунікацыі з'яўляецца і ўменне слухаць. Яшчэ філосаф Зянон сцвярджаў: «Два вуха і адна мова нам дадзены для таго, каб больш слухаць і менш гаварыць».

Ва ўменні слухаць выяўляецца выхаванасць, павага да іншага чалавека. Даследаванні паказваюць, што здольнасцю выслухаць суразмоўцу засяроджана і вытрымана, углыбіцца ў сутнасць таго, што гаворыцца, валодаюць не больш за 10 % людзей, а кіраўнікі слухаюць з 25-працэнтнай эфектыўнасцю. Праслухаўшы дзесяціхвіліннае паведамленне, слухач разумее і запамінае толькі палову са сказанага.

Сучаснаму спецыялісту важна ўмець будаваць вуснае выказванне, разумець і адэкватна рэагаваць на чужую гаворку, пераканаўча адстойваць уласную пазіцыю, захоўваючы маўленчыя і этыка-псіхалагічныя правілы паводзін.

На любых пасадах, якія патрабуюць асабістага кантакту, паспяхова камунікацыя становіцца рашаючым фактарам. Веданне дзелавога этыкету

дапамагае палепшыць камунікацыю, устанавіць дзелавыя кантакты, садзейнічае дасягненню ўзаемаразумення, стварае добрыя, устойлівыя адносіны з партнёрамі і канкурэнтамі.

Неабходнасць авалодання культурай прафесійных зносін абумоўлена тым, што афіцыйныя зносіны пранікаюць ва ўсе сферы жыцця. Уменне наладжваць кантакты з людзьмі, паспяхова весці перагаворы, працаваць з дакументамі – важнейшы элемент культуры сучаснага адукаванага чалавека, які імкнецца дасягнуць поспехаў у жыцці.

Спіс выкарастаных крыніц

1 Бороздина Г.В. Психология делового общения: Учебное пособие. – М.: ИНФРА-М, 1998. – 224 с.

2 Психология и этика делового общения: Учебник для вузов /Под ред. Проф. В.Н. Лавриненко. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 415 с.

УДК 174

АСНОЎНЫЯ ПРЫНЦЫПЫ ПРАФЕСІЙНАЙ ЭТЫКІ

*Студэнт – Шытаў М.М., 18 рпт, 2 курс, ФТС
Навуковы кіраўнік – Занкавіч А.П., к.філ.н., дацэнт
УА «Беларускі дзяржаўны аграрны тэхнічны ўніверсітэт»,
г. Мінск, Рэспубліка Беларусь*

Анатацыя. У артыкуле разглядаюцца асноўныя прынцыпы сучаснай прафесійнай этыкі.

Ключавыя словы: прафесійная этыка, прынцыпы прафесійнай этыкі, этычныя прынцыпы.

Сярод асноўных відаў этыкі вылучаюць агульначалавечую (універсальную) і прафесійную этыку. Апошняя грунтуецца на агульных прынцыпах, нормах, маральных ідэалах і каштоўнасцях агульначалавечай этыкі, аднак мае свае спецыфічныя асаблівасці, абумоўленыя спецыфікай прафесійнай дзейнасці.

Прафесійная этыка выпрацоўвае нормы, стандарты і патрабаванні, характэрныя для пэўных відаў дзейнасці:

- тыка дзелавых адносін на дзяржаўнай службе;
- медыцынская этыка;
- педагагічная этыка;
- прафесійная мараль у журналістыцы (этыка журналіста);